

PROJEKT MEDBORGARDIALOG

E-förslag

STEG FÖR STEG

11

Sveriges
Kommuner
och Landsting

E-förslag

STEG FÖR STEG

Upplysningar om innehållet:

Lena Langlet, lena.langlet@skl.se

Anders Nordh, anders.nordh@skl.se

Kjell-Åke Eriksson, kjell-ake.eriksson@skl.se

Britt-Marie Hedlund, britt-marie.hedlund@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2014

ISBN/Bestnr: 978-91-7585-064-1

Text: Lena Langlet/Anders Nordh

Illustration: Projekt medborgardialog

Foto: Johner, Maskot, SuperStock, Juliana Wiklund

Produktion: Ordförrådet/Kombinera AB

Tryck: LTAB 2014

Förord

Sedan 2006 driver Sveriges Kommuner och Landsting projekt ”Medborgardialog”. Bakgrunden är beslut som förbundets kongresser har fattat 2003 och 2007 och 2011. Beslut från 2011 års kongress är som följer:

”SKL ska stödja medlemmarna i arbete med att utveckla dialogen med medborgarna och att integrera resultat i styrprocesser och verksamhetsutveckling.”

I projekt medborgardialog arbetar vi med att utveckla olika strategier för att stödja kommunernas och landstingens utveckling av medborgardialogen. Vi har framförallt fokuserat på utveckling av system och metoder där de förtroendevalda beslutar om vilka frågor som ska ställas till och inom vilka områden medborgarnas inbjuds till att delta.

En annan viktig del av arbetet i projektet är att erbjuda kommuner och landsting metoder och system där medborgarna är de som tar initiativ till idéer och förslag utifrån individuella önskemål om utveckling av det lokalsamhälle de lever i. E-petitioner är en sådan metod.

Intressanta exempel på e-petitioner finns bl.a. i Storbritannien, Holland och Estland. I Sverige finns idag e-förslag i ett antal kommuner, Malmö, Uddevalla, Haparanda, Värmdö, Haninge, Orsa, Kinda, Bengtsfors samt i landstingen i Västmanland och Södermanland. Därutöver pågår diskussioner på flera håll att starta e-förslag.

Stockholm i april 2014

Lennart Hansson

*Sektionschef Demokrati och Styrning
Sveriges Kommuner och Landsting*

Innehåll

- 7 Kapitel 1. Inledning
- 15 Kapitel 2. E-förslag/e-petitioner - steg för steg
- 27 Kapitel 3. Tre exempel

Inledning

En e-petition eller ett e-förslag är en kort fråga, önskan om åtgärd eller information från en medborgare till kommunen, landstinget eller regionen. Förslaget läggs ut på hemsidan och andra medborgare kan stödja förslaget genom att signera förslaget.

Petition är kanske en av de enklaste demokratiska metoderna som finns tillgängliga idag. Idén är att en person kan lägga ett förslag och samla support från andra medborgare. Detta ger alla medborgare möjligheten att också engagera sig mellan valen. E-petitioner ger medborgare en enkel och lättförståelig metod för att engagera sig i lokalsamhällets utveckling och på så sätt få förståelse för de demokratiska processerna. De förtroendevaldas roll förändras inte av ett system med e-petitioner, det ger dem däremot en ökad kunskap om vad som engagerar medborgarna.

Det är enkelheten i petitioner som gör att verktyget är speciellt lämpat för att använda också via internet. Där man både kan lämna och stödja förslag och ges möjlighet att följa förslaget och se resultatet. Petitioner kan förstås även hanteras genom brev och telefon men den enklaste och mest kostnadseffektiva metoden och som ger många möjlighet att följa petitionen är att använda ett on-line system. Väljer man att ta emot petitioner även via brev och telefon bör dessa läggas in i systemet så att även de blir synliga via hemsidan.

Att införa system för e-petitioner ger kommuner och landsting nya möjligheter att få kunskap om informella diskussioner och debatter som rör den offentliga verksamheten och som pågår i sociala medier. Genom e-peti-

tioner erbjuder kommuner och landsting en officiell kanal på de egna hemsidorna. Med ett politiskt åtagande kan man dessutom ge möjlighet till att e-petitioner som får stort stöd av medborgarna lyfts in i den politiska processen. Detta ger kommunen och landstinget möjlighet att hantera idéer och förslag inom den formella strukturen och synliggöra den demokratiska processen som också innefattar prioriteringar.

Denna skrift ger en bild av e-petitioner som en metod för medborgardialog för att kanalisera medborgarnas engagemang i den lokala utvecklingen.

Bakgrund – en demokrati i utveckling

Bakgrunden till förbundets arbete med medborgardialoger är den förändring vi kan se av demokratin i Sverige, med ett över tid sjunkande valdeltagande där särskilt oroande är de stora skillnader mellan olika kommuner, områden och valkretsar. Färre och färre blir medlemmar i politiska partier, förtroendemannauppdraget har blivit mer och mer professionaliserat.

Fler lokala partier har bildats och koalitioner med många partier kan innebära att partipolitiken blir otydlig för medborgarna. Denna förändring har inte bara skett i Sverige utan är en internationell trend i hela västvärlden.

Denna förändring med ett minskat förtroende för politiker och politiska institutioner utgör bakgrunden till att medborgardialogen behöver utvecklas. Behovet av engagemang på lokal nivå blir allt större och detta är en utmaning för kommuner och landsting.

Förtroendevalda behöver medborgare som deltar i den demokratiska processen, inte bara väljare vart fjärde år, för att på ett bättre sätt representera invånarna i kommunen eller landstinget. Utan deltagande, finns risken att förtroendet sjunker ytterligare när medborgarna inte har möjlighet att förstå och få insyn i den demokratiska processen. Detta innebär också att medborgarnas roll som ansvarutkrävande av dem som är valda att styra försvåras.

Utän förtroende och deltagande av flera medborgare blir vårt demokratiska system svagare. Internationellt lyfter allt fler röster fram att kommuner och landsting visserligen är en serviceaktör men också har en viktig roll som demokratiaktör. Vi har under de senaste årtionden varit allt för fokuserade på att utveckla rollen som serviceaktör. Därav har arbetet med att agera som demokratiaktör nedprioriterats. Demokratins utveckling ställer nu krav på att kommunen och landstingens förmåga att vara demokratiaktörer utvecklas och lyfts fram på dagordningen.

Medborgardialoger kan vara en inriktning för att stärka kommunen och landstingets roll som demokratiaktör. Dialogen med medborgarna kan ha sin utgångspunkt, dels från kommunen/landstinget som lyfter ett ämne för synpunkter från

medborgarna, dels från medborgarna som kommer med idéer och förslag till kommunen/landstinget på områden/saker som de vill förändra i samhället.

Teknikutveckling

Samtidigt som engagemanget i partier och deltagande på demokratiska arenor minskar har engagemanget ökat på nya arenor via Internet. Svenskarna är liksom många andra engagerade på nya arenor som lockar till engagemang. T.ex. Vid årsskiftet 2013 loggade ca 5 miljoner svenskar in på facebook under en trettiodagarsperiod. Trenden är att antalet som använder facebook i åldern 65+ stadigt ökar medan antalet barn och ungdomar (13–15 år) minskar. En ny stark utmanare är Instagram som i dagsläget har ca 1,2 miljoner användare i Sverige, av dessa är närmare 700 000 inloggade varje dag och ca 1 miljon en gång i veckan.

Enligt SOM-institutets undersökning så använder svensken i snitt 6 timmar per dag till att vara i mediavärlden d.v.s. både läsa tidningar, lyssna på radio, titta på TV och vara på Internet. Här använder vi begreppet sociala nätverk som beskriver löst sammansatta grupper som använder ny teknik för att bilda nätverk på webben. Sociala nätverk visar på ett skifte från webbsidor för information till webbsidor som erbjuder samarbetsytor och möjlighet till massdialog. Medlemskap på denna typ av webbsidor växer otroligt fort och medlemmarna använder allt mer av sin fritid och ibland arbetstid till att mötas på dessa forum. Vanligtvis är användarna mellan 18 och 35 år men vi ser nu en ökning även i andra åldersgrupper.

Sammanfattning

Det finns en samsyn om förändringen av de demokratiska förutsättningarna i de Europeiska länderna och samtidigt en kunskap om att människor i allt större utsträckning är engagerade i sociala medier på nätet. Vanligtvis kopplas inte dessa två aspekter på engagemang ihop men om så sker så kan man se att det finns stora möjligheter att hitta former för att utveckla metoder för medborgardialog via Internet för att stärka det demokratiska deltagandet.

Var uppstod e-petitioner?

E-petitioner kommer från början från Storbritannien och länder anslutna till samväldet. I dessa har man haft en lång tradition av petitioner där medborgare samlar namnunderskrifter för ett förslag som sedan överlämnas till beslutfattare. Under slutet av 1990-talet startade ett moderniseringsprogram

för offentliga verksamheter i Storbritannien och som även övriga länder i samväldets anslöt sig till. Målet för arbetet var att skapa större tillit till offentlig verksamhet och att det också skulle leda till en mer effektiv verksamhet. I detta arbete ställdes också krav på att involvera medborgare i utvecklingen av verksamheten. Flera offentliga verksamheter utvecklade nya metoder för att involvera medborgare och en del av dem var IT-baserade. Under 2006 startade en särskild satsning på utveckling av Internet metoder för att skapa delaktighet för medborgarna. Ett antal pilotkommuner utvecklade olika metoder varav en var e-petitioner. Tanken var att göra hanteringen av petitioner mer transparent och att ge möjlighet för nya grupper att komma med initiativ till kommunen/landstinget.

E-petitioner har sedan spridits till andra länder i Europa bland annat Sverige. Utformningen och ansvaret för att hantera e-petitionerna skiljer till viss del mellan länder och mellan organisationer. Utgångspunkten har varit att forma ett system som passar den kontext som organisationen befinner sig i.

Vad vill vi uppnå med e-petition?

Utgångspunkter

För att stärka kommunen och landstingets roll som demokratiaktör kan medborgardialog vara en inriktning och där e-petitioner kan vara en metod. Våra utgångspunkter för vikten av medborgardialog är:

- › **Medborgarna är kunniga och kan bidra.** Sverige har en välutbildad befolkning som har kunskaper inom många områden. Framförallt är det medborgarna som vet bäst och mest om det område de bor i och den service de nyttjar. Att ta del av deras kompetens och kunskap skapar mervärde.
- › **Det krävs ett trepartsamarbete för att skapa det goda samhället.** För att utveckla det lokala samhället krävs att förtroendevalda, medborgare och tjänstemän arbetar tillsammans. Olika former för delaktighet kan vara en väg att gå för att uppnå ett sådant samarbete.
- › **Demokratins utveckling och medborgarnas förändrade livsförutsättningar kräver förändrade metoder för att skapa engagemang.** Sverige ser inte ut idag som det gjorde för 100 år sedan när de flesta av dagens partier bildades. Välfärden har förbättrats avsevärt, teknikutvecklingen har tagit jättekiv och medborgarnas utbildningsnivå är skyhögt högre. Människor väljer nya sätt att engagera sig och nya sätt att informera sig. Denna utveckling kräver nya metoder för att skapa delaktighet och för att skapa engagemang för att värna om den demokrati som byggs under de senaste 100 åren.

Mål och syfte med e-petitioner

Att vara tydlig i definitionen av målen för att införa e-petitioner utgör grunden för hur systemet för e-petitioner kommer att se ut och tydliggör för medborgarna syftet så att rätt förväntningar kan skapas. Dessa mål kan förstås variera men oftast är fokus på att få flera människor delaktiga i utvecklingen av samhället för att motverka ett demokratiskt underskott. Men detta räcker inte utan målet måste också vara att effektivisera verksamheten och öka kvaliteten där medborgarna kan bidra med sina kunskaper om kommunen eller landstingets service.

Vi har definierat ett antal övergripande syften och mål med varför vi vill inspirera kommuner och landsting att använda metoden:

- Förtroendevalda får en ökad kunskap om aktuella frågor i lokalsamhället
- Stärker det representativa systemet – öka inflöde av idéer till den politiska dagordningen
- Stärker medborgarnas samhällsintresse med ökad delaktighet i utvecklingen
- Kommunen/landstinget öppnar upp för medborgarna genom att skapa en officiell kanal
- Stärker demokratin genom ökad förståelse för de demokratiska processerna
- Effektivare verksamhet och ökad kvalitet

Ur ett medborgarperspektiv kan ett övergripande mål för arbetet beskrivas som att medborgarna får en god demokratisk erfarenhet där de upplever:

- Att de förstått vad som skulle hända och vilka fördelar som uppnås genom att delta
- Kommunen eller landstinget har genomfört det som utlovades
- Man kanske inte har fått precis som man velat men man har förståelse för resultatet
- Man har fått möjlighet att möta andra medborgare och tillsammans kommit med förslag för att påverka utvecklingen av samhället man lever i

Ett av problemen med demokratiskt engagemang är hur man mäter detta – vem bestämmer vad som är ett gott demokratiskt beteende.

E-petitioner – som en del i den demokratiska dialogen

Demokrati är, i sin kärna, en process där medborgarna engagerar sig tillsammans på det ena eller andra sättet för att fatta beslut om delar av samhället som man har gemensamt. E-petitioner kan vara en metod till nytta för en demokratisk dialog.

E-petitioner är inte deliberativ – och det kanske är metodens styrka för att var en framgångsrik metod för den demokratiska processen i ett representativt system. Med detta menas att vi istället för att hantera komplexiteten i en diskussion där alla sidor måste vara representerade är e-petitionen en idé som ett antal personer stödjer eller ej. En e-petition är inte det slutgiltiga förslaget eller beslutet utan skall ses som en startpunkt som ger medborgarna möjlighet att komma med förslag och nya idéer och lyfta intressen som inflöde till den politiska dagordningen som stöd till det representativa systemet. Detta för med sig en upplevelse av att man kan agera direkt och uttrycka sina idéer som saknas i många av dagens demokratiska processer.

FÖRDELAR MED E-PETITIONER

- › E-petitioner är en enkel metod som är lätt för medborgarna att förstå och hantera. E-petitioner är genom sin enkelhet en bra metod att starta med för att öka det lokala engagemanget.
- › E-petitioner hanteras genom Internet och är en metod som gör att man kan nå nya grupper av medborgare.
- › Effektiva system för e-petitioner utlovar respons och på så sätt främjar positivt beteende.
- › Alla både medborgare, den som lämnat e-petitionen, politiker och tjänstemän kan följa e-petitionens gång. Metoden bygger på öppenhet och transparens.
- › Det är lätt att signera en e-petition, det behövs inga särskilda kunskaper för detta.
- › E-verktyg för petitioner kan anpassas för olika storlekar på organisationer och gör det därför möjligt att använda såväl för små kommuner som för stora kommuner och landsting.
- › E-petitioner ger förtroendevalda möjlighet att bli mer synliga för medborgarna och de förtroendevalda har en viktig roll att spela när man inför e-petitioner.
- › Kommunen och landstinget har möjlighet att fortsätta att hålla kontakt med dem som signerat e-petitionen och får på så sätt möjlighet att nå flera medborgare som visat engagemang.

Slutsats

Det finns ingen patentlösning på problemet med ett minskat demokratisk engagemang och det vore naivt att föreslå att patentlösningen skulle vara e-petitioner. Men inom ett komplext område med mångfasetterade problem är det ofta bra att fokusera på det enkla och genomförbara.

Ett system för e-petitioner är ett enkelt och direkt sätt att erbjuda medborgarna en ingång till hjärtat av den demokratiska processen där de kan ta upp frågor som är viktiga för dem snarare än att vänta på att förtroendevalda eller formella samråd ska fråga dem om i förväg fastställda frågor.

Det kommer att kräva extra resurser från organisationen men dessa är hanterbara och kan kopplas till organisationens storlek och ambitionsnivå. Genom e-petitioner får vi kontakt med många engagerade medborgare som vi kan erbjuda ytterligare former för dialog. E-petitioner är en metod för att engagera medborgarna på ett enkelt sätt som komplement till andra dialogmetoder.

E-förslag/e-petitioner – steg för steg

Formerna för e-förslag kan se olika ut men grundstrukturen bygger på att förslagsställaren skriver sitt förslag på en publik webbsida så att förslaget är möjligt att läsa för alla som är uppkopplade mot Internet. Gillar jag förslaget kan jag ge mitt stöd genom att ”skriva under/signera” förslaget. Förslaget kan sedan tas upp och diskuteras i en politisk församling.

E-förslag har ett utifrån och in perspektiv, här står det förslagsställaren fritt att lämna vilket förslag som helst. Det går att göra varianter med t.ex. teman eller frågeområden, men då gör man avsteg från grundtanken om det fria förslaget.

Ett e-förslag som får många underskrifter ger uttryck för vad flera medborgare/invånare ser som viktigt och att frågan är värd att titta närmare på och diskutera i lämplig politisk församling. Det är viktigt att vara tydlig med att e-förslag inte är ett avsteg från den representativa demokratin utan skall ses som en möjlighet för medborgare/invånare att föra fram sina idéer till utveckling till de förtroendevalda.

I de följande avsnitten beskrivs processen mer utförligt, vi lyfter också ett antal diskussionsfrågor man bör ta ställning till innan man inför e-förslag.

E-förslag i kommuner, landsting och regioner

Våren 2010 bjöd SKL in intresserade kommuner, landsting och regioner att delta i ett nätverk för att pröva samt utveckla former för e-förslag, ett tiotal fann detta intressant och har deltagit i nätverkets arbete.

Inom ramen för SKL:s IT-projekt har vi sett till att en engelsk lösning nu har en svensk återförsäljare som fortsatt att utveckla lösningen utifrån svenska förhållanden.

Idag finns e-förslag i ett antal kommuner, Malmö, Uddevalla, Haparanda, Värmdö, Haninge, Orsa, Kinda, Bengtsfors samt i landstingen i Västmanland och Södermanland. Därutöver pågår diskussioner på flera håll att starta e-förslag.

E-förslag i tretton steg

Steg 1. Varför e-förslag

Om en kommun, ett landsting eller en region öppnar upp för medborgare/invånare att lämna e-förslag måste ett antal frågor diskuteras och besvaras.

De absolut viktigaste frågorna att ställa sig är:

- › Är vi som förtroendevalda och tjänstemän öppna för att ta emot förslag från våra medborgare/invånare?
- › Är vi som kommun, landsting, region öppna för att låta oss påverkas av våra medborgare/invånare genom e-förslag.

Öppnar vi för möjligheten att lämna e-förslag så måste det finnas en tydlig mottagare som är beredd att ta upp de inkomna förslagen till diskussion och svara/återkoppla till förslagsställaren.

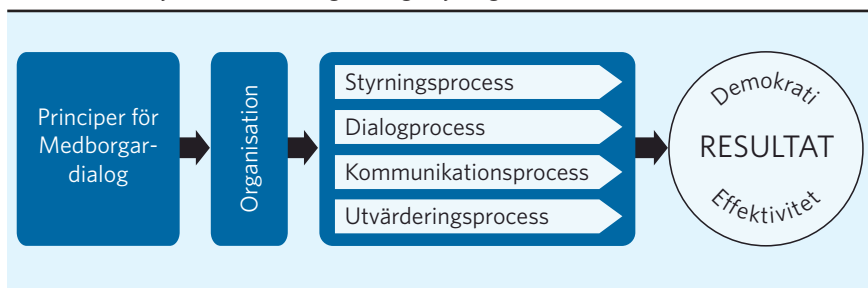
Det innebär att det behövs en omfattande diskussion kring grunden för medborgardialog. Ett sätt är att ta fram någon form av principer för medborgardialog i styrning. Det första steget för medborgardialog som del i styrningen är att ta fram principer för medborgardialog. Erfarenheter visar att även om kommunen/landstinget startar med någon annan del i processen så kommer de förr eller senare tillbaka till att det behövs en diskussion om varför vi ska ha medborgardialoger?

Frågor att diskutera:

- › Vad vinner vi och medborgarna på detta?
- › Vilka utgångspunkter vill vi ska råda?

För att få en hållbar dialog med medborgarna bör förtroendevalda komma överens såväl över blockgränser som med tjänstemannen om varför det är av

FIGUR 1. SKL:s styrkarta för medborgardialog i styrning.

vikt att föra dialog med medborgarna. Det bör ske en diskussion om varför tjänstemannens faktakunskaper behöver kompletteras med medborgarnas värderingar och synpunkter kring en fråga. Vilka demokrati- och effektivitetsvinster vill vi uppnå?

Frågor att diskutera:

- › Vad vill vi uppnå med e-förslag?
- › Vad skall bli bättre?
- › Vilka utfästelser ger vi till dem som lämnar förslag?

Vi har skrivit mer om detta i ett antal skrifter bl.a. ”Medborgardialog som del i styrprocessen, nyutgåva 2013”.

Steg 2. Vem skall få lämna e-förslag?

Det kan tyckas naturligt att det endast är kommunens medborgare/invånare som får lämna förslag. Frågan kräver dock både eftertanke och diskussion.

I Haparanda kommun har man t.ex. beslutat att vem som helst oavsett var man finns i världen är välkommen att lämna ett e-förslag till Haparanda kommun. I Haparanda säger man att ”det är väl fantastiskt om någon som besökt vår kommun vill lämna ett förslag på hur vi skall bli bättre”.

En annan fråga att ta ställning till är om det skall finnas någon åldersgräns, här finns alla varianter alltifrån ingen åldersgräns alls till en nedre gräns, t.ex. 16 eller 18 år. Frågan om eventuell åldersgräns är viktigt och behöver diskuteras tidigt i arbetet.

Frågor att diskutera:

- › Vem får lämna e-förslag?
- › Skall vi ha en åldersgräns, i så fall vilken?

Oavsett vilket/vilka beslut som fattas i frågorna är det viktigt att besluten kan motiveras och att de kommuniceras vid lanseringen av e-förslag.

Steg 3. Vem får skriva under, stödja ett e-förslag?

Även denna fråga behöver diskuteras tidigt. Det man behöver ta ställning till är om det enbart är kommunens medborgare/invånare som får skriva under/signera e-förslag eller om det är öppet för alla som vill oavsett var man bor. Frågan om en eventuell åldersgräns för att få skriva under/signera måste också läggas fast.

Här har Haparanda kommun valt att det endast är Haparandabor som får skriva under ett e-förslag.

Frågor att diskutera:

- › Vem får skriva under ett e-förslag?
- › Skall vi ha en åldersgräns, i så fall vilken?

Steg 4. Organisation för e-förslag

Inför man e-förslag måste det också finnas en organisation för hanteringen, här beskriver vi vad organisationen behöver hantera.

1. Förslagsställaren skriver sitt förslag i ett formulär på webbsidan. Här måste man ta ställning till om det skall publiceras direkt eller om det först skall gå till en moderator för e-förslagen.

De flesta låter en moderator ta del av förslaget först. Det första steget för moderatören är att bedöma om e-förslaget tar upp en fråga som i detta fall kommunen har att hantera.

Det går inte att utgå ifrån att förslagsställaren vet om en fråga rör kommunen, landstinget, regionen eller någon statlig myndighet.

Är det så att frågan inte ligger inom kommunens kompetensområde blir moderatorns uppgift att kontakta förslagsställaren och informera om att förslaget bör skickas till en annan instans och kanske även erbjuda sig att hjälpa till med detta.

Det kan också vara så att trots att frågan berör en annan instans så är den så pass intressant att den ändå kan läggas ut för att samla underskrifter. Det kan ge kommunen större tyngd i sina kontakter med berörd instans.

Förslag som avvisas (inte kan tas upp enligt ovan) kan med fördel publiceras under "avvisade förslag" med en tydlig motivering varför förslaget ej kan tas upp. Det är viktigt för öppenheten att tydligt visa varför vissa förslag inte tas upp, andra kan då lära sig av detta då de själva skall skriva ett förslag.

2. Handlar e-förslaget om något som kommunen hanterar blir nästa steg att göra en bedömning om frågeställningen är påverkbar, det kan ju vara så att kommunen nyligen har tagit ett beslut som gäller i ett antal år framöver

vilket gör att frågan inte går att påverka under lång tid. Är det så skall förslagsställaren informeras om detta så att förslagsställaren får avgöra om e-förslaget skall publiceras trots detta faktum.

3. Ett e-förslag kan ju också vara mer av en synpunkt eller felanmälan som går att lösa med en enkel åtgärd. I sådana fall kontaktar moderatorn förslagsställaren och kontrollerar att det är ok att skicka frågan vidare till rätt förvaltning för handläggning. Även dessa förslag bör publiceras under "avvisade förslag" med information om hur de tagits om hand.

4. Det kan också vara så att moderatorn behöver kontakta förslagsställaren för att kunna bistå med hjälp att formulera förslaget så att det blir lättare att förstå så att de som signerar vet vad de skriver under.
5. När ett e-förslag är kontrollerat enligt ovan och har publicerats och samlat så många signaturer att det behandlas vidare är det moderatorns uppgift att se till att förslaget hamnar rätt i organisationen.
6. Det blir också moderatorns uppgift att informera förslagsställaren om det eventuella beslut eller svar som ges efter det att förslaget behandlats i den politiska organisationen.

Frågor att diskutera:

- › Vem/vilka skall vara moderatorer för e-förslag?
- › Vilken utbildning behöver de?

Steg 5. Hur många signaturer behövs?

Frågan om hur många som behöver skriva under ett e-förslag för att det skall behandlas i en nämnd, styrelse eller fullmäktige måste också läggas fast. Här gör man på olika sätt, alltifrån att inte ha någon gräns alls till att ha en fastlagd miniminivå för antalet signaturer.

I de fall man inte har någon gräns finns exempel på att en lista på inkomna e-förslag anmäls vid varje fullmäktige som då kan fatta beslut om något förslag skall diskuteras vidare.

En annan lösning är att lämna det öppet för de förtroendevalda att själva fånga upp intressanta e-förslag som de kan ta vidare in i politiken.

Sätter man däremot en gräns är man som förslagsställare garanterad att förslaget tas upp i någon politisk instans som också ger ett svar på förslaget.

Som exempel har Haparanda en gräns på 30 underskrifter, Malmö och Landstinget i Västmanland har en gräns på 100.

Vi har också sett exempel på där man låter förslagsställaren, till ett förslag som nått gränsen, presentera sitt förslag vid t.ex. ett fullmäktigemöte.

Frågor att diskutera:

- › Skall vi ha en gräns för hur många signaturer som behövs?
- › Vilken gräns skall vi i så fall ha?

Steg 6. Hur får ett e-förslag se ut?

Innan e-förslag lanseras så måste man också bestämma om man skall tillåta och göra det möjligt att bifoga, bilder, video- och ljudklipp och/eller andra former av illustrationer.

Detta påverkar också kraven på systemet för att hantera e-förslag.

Det är också bra att diskutera om det skall vara möjligt att lämna ett förslag via papper och samla in underskrifter på traditionellt sätt. Om det går att lämna in förslag på papper måste någon se till att förslaget även skrivs in så att det syns i systemet på webben och kan samla signaturer även där.

Frågor att diskutera:

- › Vilka filtyper vill vi ska kunna bifogas till ett e-förslag?

Steg 7. Kommentera och diskutera ett e-förslag

Medborgare och invånare har idag stor vana av att kunna diskutera och kommentera på olika sociala medier därför bör man även öppna den möjligheten i anslutning till e-förslagen.

Den erfarenhet vi fått av de system som är i drift idag är att möjligheten att kommentera/diskutera skall ske i direkt anslutning till varje e-förslag.

Det finns även en poäng i att ge möjlighet till dialog mellan medborgare kring viktiga frågor.

Det är en bra service att på webbsidan för e-förslag lägga in möjlighet att direktlänka sitt e-förslag till vanligt förekommande sociala medier. Dels för att underlätta för förslagsställaren att sprida information om sitt förslag men också för att skapa fler möjlighet till diskussion kring förslagen.

Frågor att diskutera:

- › Skall vi erbjuda möjlighet att kommentera och diskutera förslagen på vår webb?
- › Skall vi underlätta genom att erbjuda direktlänkning till sociala medier?

Steg 8. Hur länge kan ett e-förslag ligga öppet för att samla underskrifter?

Innan möjligheten att lämna e-förslag lanseras behöver man också fundera igenom om man och i så fall vilken/vilka tidsgränser som skall sättas för hur länge ett förslag får ligga på webbplasten för att samla underskrifter. För kort tid kan göra det svårt för förslagsställaren att hinna sprida information om sitt förslag för lång tid gör å andra sidan att det kan uppfattas som att inget händer. 3–6 månader kan vara en lämplig utgångspunkt. Här kan moderatoren i dialog med förslagsställaren sätta tidsgränsen för respektive förslag.

Frågor att diskutera:

- › Skall vi ha en tidsgräns för e-förslagen, i så fall vilken/vilka?

Steg 9. Kontrollera processen

När man kommit så långt att alla beslut är fattade och det finns en klar process över hur e-förslag skall hanteras är det dags att testa och att skapa en förståelse i organisationen för vad det innebär i praktiken.

Det går utmärkt att testa utan en IT-lösning på plats, men man kan även be en leverantör att visa hur deras lösning fungerar i en workshop. Arrangera en workshop med några medarbetare och förtroendevalda låt dem skriva några förslag var och sedan skriva under de förslag de vill stödja.

Nästa steg är att ta förslagen och tillsammans se hur man hanterar dem, vilka rör den egna verksamheten, vilka behöver formuleras enklare osv. Därefter har man ett antal förslag kvar som skall hanteras i den politiska organisationen, utredningsuppdrag skall läggas på tjänstemän och svar skall ges till förslagsställaren.

Därefter kan processen ses över och förbättras utifrån erfarenheterna från workshoppen.

Nu har man ett bra underlag för att gå vidare att diskutera en teknisk lösning för att hantera e-förslag.

Frågor att diskutera:

- › Vilka skall delta i en workshop där vi testar processen?
- › Hur säkerställer vi att processen fungerar?

Steg 10. Öppenhet och tydlighet

E-förslag bygger i grunden på en stor öppenhet/transparens, alla skall kunna följa ett förslag och förstå de olika stegen i processen. Det innebär först och främst att den webblösning som hanterar e-förslag skall innehålla tydliga instruktioner och regler för e-förslag, de olika momenten skall tydligt framgå. Det skall vara enkelt att se i vilket skede ett e-förslag befinner sig. Absolut viktigast är att vara tydlig med återkopplingen, vad hände med e-förslaget, har det diskuterats i så fall vad blev resultatet.

1. Introduktion till e-förslag

Här finns en tydlig beskrivning om varför kommunen/landstinget/regionen öppnar för att ta emot e-förslag (kan göras i text men komplettera gärna med webb-tv). I introduktionen klargörs vem som får lämna e-förslag, vem som får skriva under ett e-förslag (motivera gärna era avvägningar i text).

Klargör kommunen/landstinget/regionens åtagande; hur många underskrifter som behövs, hur man kommer att få svar, att det finns en moderator som hjälper till m.m.

Klargör förslagsställaren ansvar; det har visat sig att förslagsställare i Sverige uppfattar sig klara när de skickat in sitt förslag.

Jämför vi med t.ex. England så tar förslagsställare där ett stort ansvar för att informera om/marknadsföra sitt förslag så att det samlar många underskrifter. Här behöver vi vara tydliga med att det ligger på förslagsställaren att samla underskrifter, det är inget som sker av sig självt.

2. *Formuläret för att skriva e-förslag.*

Här anges vilka uppgifter som förslagsställaren skall lämna om sig själv, namn, e-post, telefon etc. Ange vilka uppgifter som ev. kommer att publiceras i anslutning till e-förslaget. Informera om att förslaget läses av moderatorn innan det publiceras eftersom det kan vara nödvändigt att moderatorn kontakter förslagsställaren innan publiceringen.

3. E-förslaget publiceras på webbsidan under "aktiva e-förslag", det vanligaste är att förslagen sorteras i datumordning, det senast inkomna högst upp. Här skall det tydligt framgå hur länge förslaget är öppet för att samla underskrifter. I samband med publiceringen skickas ett mail till förslagsställaren med info om att förslaget nu är publicerat.

4. När tidsgränsen för e-förslaget har gått ut flyttas de över till "inaktiva e-förslag" där framgår det om förslaget har samlat tillräckligt antal underskrifter (om en gräns är satt) för att lämnas vidare till politiken för diskussion.

I England där man lägger ett stort ansvar på förslagsställaren får denne avgöra om förslaget skall skickas vidare till politiken eller inte. Här kan man ge förslagsställaren möjlighet att föredra sitt förslag inför t.ex fullmäktige.

Förslag som ej går vidare flyttas över till "avslutade förslag" med en kommentar om att förslaget ej samlat tillräckligt antal underskrifter.

5. När förslaget har behandlats och det finns ett beslut från en styrelse, nämnd eller fullmäktige skall det synliggöras under "avslutade förslag". Information om beslutet skall skickas till förslagsställaren.

Frågor att diskutera:

- › Hur ser vår process ut för öppenhet, tydlighet och återkoppling?

Steg 11. Marknadsföring, lansering

Marknadsföring är en viktig del som måste ske kontinuerligt. För att nå framgång krävs ordentliga och smarta lösningar. Ett sätt kan vara att utnyttja större arrangemang för lansering t.ex. gatufester, demokratidagar etc. Lokalpress, lokalradio och tv är andra bra kanaler att använda men även befintliga system för att fånga synpunkter, via telefonkontakter och de egna verksamheterna.

Frågor att diskutera:

- › Hur kan ni marknadsföra, lansera införandet av e-förslag?
- › Vem/vilka ansvarar för marknadsföringen?

Steg 12. Kravspecifikation på systemet

Med utgångspunkt från den framtagna processbeskrivningen tas en kravspecifikation fram. Ett viktigt krav är att systemet inte skall ha några begränsningar i att kunna hämta och lämna information i öppna format, för att minimera risken för inlåsnings i ett specifikt system som kan begränsa plattformbyten, integrationer med andra system m.m.

Frågor att diskutera:

- › Vem tar fram kravspecifikationen?
- › Vem beslutar om kravspecifikationen?

Steg 13. Utvärdering och uppföljning

Alla nya metoder/arbetsätt som införs skall följas upp och utvärderas. Här gäller det att följa upp alltifrån den tekniska lösningen till hur förslagsställare uppfattar systemet. Vilka mål sattes, vad skulle bli bättre, vad skulle uppnås.

Det behöver inte nödvändigtvis vara antalet inkomna förslag som avgör om satsningen lyckats, ett mindre antal förslag av hög kvalitet kan vara nog så värdefullt.

Var medveten om att det tar tid och det måste få ta tid att införa nya möjligheter för medborgare/invånare att föra fram sina förslag. Den erfarenhet vi samlat under ett antal år som gäller oavsett vilken form av dialogmetod man inför så finns det en generell tveksamhet/misstro bland medborgare/invånare. Det är inte ovanligt med kommentarer som ”Varför skall jag tycka något, NI har ju redan bestämt er”, ”Det här är bara ett spel för galleriet” etc.

Det gäller därför att vara uthållig och att visa att det faktiskt är på riktigt, förslag som samlar tillräckligt antal underskrifter kommer att diskuteras och vi kommer att ge ett svar.

För att få en bra bild av hur systemet och processerna kring e-förslag fungerar och hur de kan förbättras är det vara av stort värde att utvärdera systemet.

En viktig grupp att vända sig till utöver förtroendevalda och tjänstemän är förslagsställare. Kartlägg även vilket genomslag e-förslag har i olika media.

Frågor att diskutera:

- › Vem/vilka ansvarar för utvärdering och uppföljning?
- › Vilka mål, kvantitativa och kvalitativa, skall vi följa upp?

Tre exempel

Här följer tre exempel på hur man kan informera om e-förslag/e-petitioner på hemsidan. Exempelen är hämtade direkt från respektive hemsida.

Vad är Malmöinitiativet?

Malmöinitiativet är en plattform där alla Malmöbor kan komma med förslag och synpunkter som gäller Malmö.

Här kan alla som vill diskutera, komma med förslag eller bara följa debatten. På Malmöinitiativet kan du också stödja andras initiativ och visa att det finns fler som tycker likadant i en särskild fråga. Även du som är förtroendevald kan vara en del av Malmöinitiativet. *Om minst 100 personer skriver under ett förslag så skickas det vidare till aktuell nämnd som ett informationsärende.* Du kan också se vad nämnderna har svarat förslagsställarna – du kan se både de aktiva och inaktiva initiativen!

Vill du stödja eller kommentera ett förslag?

På Malmöinitiativet kan du stödja ett förslag genom att lägga till ditt namn och din adress på initiativets namninsamling. Varje förslag har en text som beskriver förslaget, och ibland finns det också lite bakgrundsinformation som hjälper dig att bestämma om du vill skriva under.

Du kan också se vilka andra som har skrivit på namnlistan eller diskutera förslaget i forumet.

MALMÖINITIATIVET

Malmöinitiativet startade i juli 2008.

Antal inkomna förslag:

Cirka 750 förslag som har fått runt 7 000 stödsignaturer tillsammans.

Antal förslag som lett till förändring:

Nämnderna rapporterar inte till oss om detta, vi har enbart kontroll på de som har passerat 100 i stöd. Förtroendevalda kan plocka upp förslag de finner intressanta och föra in dem i politiken oavsett vilket stöd förslaget fått av allmänheten.

Exempel på genomförda förslag:

Dagis och Biergarten i centrala Malmö. Nytt ridhus är på gång.

Vårt bästa råd till de som fun- derar på att införa e-förslag:

Etablera en politisk styrgrupp för att få allt förankrat hos de förtroendevalda.

Den/de som modererar/faciliterar e-förslag lägger i snitt cirka 30 timmar per månad på arbetet med systemet.

Vill du ge dina politiker ett förslag?

På Malmöinitiativet kan du skapa ett förslag online i stället för att samla namnunderskrifter i pappersform. Det gör att ditt förslag snabbt kan nå ut till många och det blir enklare för dig att samla fler namnunderskrifter som stödjer ditt förslag.

För varje förslag finns möjlighet att lägga länkar till sociala medier eller andra externa platser där alla kan diskutera förslaget och närliggande frågor. Det går också att lägga till mer bakgrundsinformation till varje initiativ.

Hjälp att förbereda ett förslag

Vem kan skicka in ett förslag?

Alla som bor i Malmö kan skicka in förslag. Det finns inga åldersbegränsningar vilket betyder att barn och ungdomar också kan skicka in och skriva på förslag.

Malmöinitiativet är även öppet för dig som inte bor i Malmö, men som på något sätt berörs av Malmö stads verksamheter.

Malmöinitiativ

Nu går det att skapa och stödja ett förslag om Malmö på webben. Det betyder att förslaget kan nå ut till fler människor och det blir lättare att få stöd. Om man lägger upp ett förslag på Malmöinitiativet kan man också lägga till bakgrundsinformation, lägga upp länkar till andra webbplatser, ladda upp bilder och utveckla diskussionerna i forumet. Det gör att politikerna i Malmö stad kan få inspiration som de kan ta med sig in i politiken. Om minst 100 personer skriver under ett förslag så skickas det vidare till aktuell nämnd som ett informationsärende.

Vad bör ett förslag innehålla?

Ett förslag behöver ha en titel och en kortfattad beskrivning om idén bakom förslaget. Beskrivningen ska ge tydlig information om vad du vill ska hända. Om förslaget är otydligt kommer det att skickas tillbaka till dig så att du kan beskriva det ytterligare.

Du måste fylla i följande uppgifter för att förslaget ska bli godkänt och upplagt på Malmöinitiativet där namnsamlingen sker:

- › namn på personen som presenterar förslaget
- › en kontaktadress dit det går att skicka all återkoppling kring förslaget
- › namn- och adressuppgifter för alla som stödjer förslaget

Om du väljer att stödja ett förslag kommer ditt namn och bostadsområde att visas. Du måste uppge din adress men den informationen används bara för att få fram i vilket område du bor.

När du lägger in information i ett förslag så tänk på att vara konstruktiv, uttrycka dig lämpligt, vara ärlig och ha en hänsynsfull ton.

Förslag som är kränkande, oseriösa eller stötande kommer inte att godkännas.

Om ett förslag inte blir godkänt kommer personen bakom förslaget att få ett e-postmeddelande som beskriver varför förslaget inte har accepterats.

Marknadsför ditt förslag

Det kan vara en bra idé att göra reklam för ditt förslag för att få fler namnunderskrifter. Om många står bakom förslaget har det en större chans att bli uppmärksammat av politikerna.

Om du väljer att marknadsföra ditt förslag med hjälp av e-post, nyhetsforum eller sociala nätverk kan det vara bra att tänka på att bara ta med relevant information. Tänk också på att det är bra att rikta sig till dem som kan vara intresserade av förslaget. Det kan väcka mer irritation än stöd att sprida information okontrollerat till alla e-postlistor och nyhetsforum som du känner till.

Vad händer när namnunderskrifterna är insamlade?

Om du skapar ett förslag på Malmöinitiativet bestämmer du också hur länge förslaget ska vara tillgängligt för andra. Det går inte att samla in fler namnunderskrifter när slutdatumet har passerat. Du som har skapat förslaget bestämmer själv när tillräckligt många har skrivit under förslaget och det är dags att stänga förslaget och sammanställa uppgifterna i en rapport.

Hur många namnunderskrifter bör det vara på ett förslag?

Ett förslag kan ha hur många namnunderskrifter som helst. Ju fler underskrifter desto större är chansen att någon uppmärksammar förslaget och tar upp det på ett nämndsammanträde. Antalet underskrifter kan bero på många olika saker, till exempel på hur många som engagerar sig i frågan, hur välformulerat förslaget är och under hur lång tid förslaget har legat ute på Malmöinitiativet.

Vilka frågor kan man ta upp?

Det är bra om förslaget berör en fråga eller ett ansvarsområde som behandlas i någon av kommunens nämnder, till exempel Stadsbyggnadsnämnden.

Bakgrund

Det är viktigt att demokrati är en levande process och att Malmöborna har inflytande och möjlighet att påverka politiken mer än vid valen vart fjärde år. Om Malmöborna får möjlighet att engagera sig och ta ansvar kommer förtroendet för demokratin att bli starkare.

När fler människor kan påverka och ta del i de demokratiska processerna ökar kunskapen för både Malmöbor och beslutsfattare. Om du hjälper beslutsfattarna att få ett större underlag kommer det att stärka kvaliteten i de kommunala verksamheterna och det blir enklare för kommunen att veta vad Malmöborna vill ha och behöver.

Allt fler kommuner konstaterar att utvecklingen av medborgarnas delaktighet har blivit en allt viktigare fråga. Kommunerna behöver utveckla sitt sätt att jobba för att uppnå ett engagemang som stödjer den representativa demokratin. Dialogen med invånarna ska vara en naturlig del i kommunernas arbete med att skapa underlag för beslut. I februari 2008 beslutade kommunstyrelsen i Malmö att genomföra Malmöinitiativet och Malmöpanelen för att skapa engagemang och göra både Malmöbor och förtroendevalda mer delaktiga.

Haparanda e-Förslag

Välkommen till Haparandas e-förslagssystem. Här kan du stödja ett e-förslag genom din underskrift eller skapa ett eget.

Att ta del av eller skapa ett eget e-förslag är ett av flera sätt där du själv, medborgargrupper och organisationer kan delta i och påverka kommunens utveckling.

Var och en som är intresserad av och vill påverka Haparandas utveckling kan skriva under eller skapa ett e-förslag. Det finns ingen åldersgräns. Barn och unga kan också delta i debatten och skapa sina egna e-förslag. Det finns heller inte någon geografisk begränsning. Du måste inte vara bosatt eller arbeta/studera i Haparanda.

Om du vill skriva ett nytt e-förslag

Du måste vara en registrerad användare på webbplatsen. När du har registrerat dig och loggat in, kan du lägga in ett e-förslag.

HAPARANDA E-FÖRSLAG

Haparanda e-förslag startade i november 2011.

Antal inkomna förslag:

Sedan starten har det kommit in 55 förslag.

Antal förslag som lett till förändring:

Sex förslag har lett till förändring. Ett exempel är förslaget ”Inga så kallade lightprodukter i skolan och förskolan”.

Vårt bästa råd till de som funderar på att införa e-förslag:

Fundera på en långsiktigt och smart marknadsstrategi.

Den/de som modererar/faciliterar e-förslag lägger i snitt fem timmar per månad på arbetet med systemet.

Om du vill skriva under ett e-förslag

Du kan se alla aktiva e-förslag och sen välja det e-förslag du är intresserad av samt skriva under det. Då får du också all information om ämnet som förslagsställaren har lämnat.

Läs i ”Vägledning” om du vill få information om hur man skapar ett nytt e-förslag, regler för e-förslag och hur ett e-förslag hanteras av kommunen.

Vägledning

Introduktion till e-förslag

Att ta del av eller skapa ett eget e-förslag är ett av flera sätt där du själv, medborgargrupper och organisationer kan delta i kommunens arbete. Det ger dig möjlighet att ta lämna dina förslag och ger därmed politiker en möjlighet att fundera över vad som behöver utvecklas inom kommunen.

När du sänder in ett e-förslag till kommunen kan det få positiva följder som leder till förändring och upplyst debatt. Det kan uppmärksamma kommunen på din fråga och visa ett starkt gillande eller missnöje med något kommunen gör. Som en konsekvens kan kommunen besluta att ändra eller se över sin verksamhet, policy, hålla ett publikt möte och/eller försöka få mer åsikter från olika intressegrupper.

Vem kan skapa och skriva under e-förslag?

Alla som är intresserade och vill påverka Haparandas utveckling kan lämna in och skriva under e-förslag. Det finns inga åldersgränser. Även barn och unga kan både skapa och skriva under e-förslag. Det finns heller inga geografiska begränsningar. Du behöver inte bo eller arbeta i Haparanda.

Hur skriver jag under ett e-förslag?

Du måste inte vara registrerad användare för att skriva under ett e-förslag, men vi ber dig uppge ditt namn, ditt postnummer och en giltig e-postadress. Därefter får du ett e-postmeddelande med en länk du måste klicka på, för att bekräfta e-postadressen. När du gjort det kommer din underskrift att läggas till e-förslaget. Du kan bara skriva under ett specifikt e-förslag en gång. Alla kopior kommer att tas bort. Personer som besöker e-förslagsidan kan enbart se ditt namn i listan över underskrifter.

Hur skapar jag ett e-förslag?

För att skapa ett nytt e-förslag måste du vara en registrerad användare på sidan. Det är enkelt att registrera sig. Du fyller i några enkla uppgifter som vi använder för att kunna kontakta dig om e-förslaget. Personen som skapar ett e-förslag kallas för "Förslagsställare".

Vad måste ett e-förslag innehålla?

e-förslag bör innehålla en kort titel och sammanfattning. Den måste tydligt tala om vilken åtgärd initiativtagaren vill att kommunen ska göra. e-förslaget ska inte vara en synpunkt eller ett klagomål. Dessa kan du lämna via vår system för detta som du hittar på: www.haparanda.se.

Om det inte framgår tydligt vilken åtgärd som önskas, kommer vi att kontakta dig innan e-förslaget kommer att visas publikt. Alla e-förslag måste innehålla:

- ✦ namnet och kontaktadressen till förslagsställaren (vi använder informationen till för att kontakta dig om e-förslaget)

Inkludera också:

- ✦ All information som är relevant för e-förslaget och beskriv skälen till ditt förslag. Du kan lägga till information som externa dokument, fotografier och länkar till andra webbsidor för att hjälpa till att skapa förståelse för ditt förslag.
- ✦ Ett datum för hur länge du vill att ditt e-förslag ska vara tillgänglig för underskrifter. Maxtiden är 6 månader från det att e-förslaget har publicerats.

Vad kan mitt e-förslag handla om?

Ditt e-förslag kan handla om allt som kommunen ansvarar för. Du hittar mer information om kommunens ansvarsområden på <http://www.haparanda.se>

Det kan hända att ditt e-förslag inte kan behandlas överhuvudtaget. Det kan till exempel handla om att:

- › det finns formella skäl till att inte behandla e-förslaget, som t ex en pågående parallell process, eller rättsprocess.
- › e-förslaget bryter mot svensk lag, är diskriminerande eller på andra sätt olämplig.

All information i ett förslag ska skickas med goda avsikter, vara ärlig, anständigt och respektfullt.

- › En annan person har skickat ett snarlikt förslag till kommunen under de senaste tolv månaderna.

Om vi beslutar att ett e-förslag inte kan publiceras kommer vi att kontakta förslagsställaren för att diskutera skälen. Denne får då också en möjlighet att skriva om sitt e-förslag, om denne så önskar.

Kommunen tar inget ansvar för de e-förslag som lämnas på webbplatsen. Åsikterna som uttrycks är inte kommunens.

Hur lång tid tar det innan e-förslaget är tillgänglig publikt?

När du har skickat in ditt e-förslag, kan det ta upp till 14 dagar för att hantera e-förslaget. Under den perioden kommer vi att bland annat undersöka om det finns liknande e-förslag.

Hur marknadsförs e-förslaget?

E-förslaget visas på kommunens hemsida för e-förslag. Enskilda e-förslag marknadsförs inte av kommunen. Du själv ansvarar för att marknadsföra ditt e-förslag. Du kan till exempel sprida budskapet om det bland dina vänner, så att så många som möjligt undertecknar ditt e-förslag. Om du inte marknadsför ditt e-förslag kanske du inte får några underskrifter alls.

Du kan marknadsföra ditt e-förslag i sociala medier som Facebook och Twitter, på hemsidor, i diskussionsforum eller till exempel lokalpressen. Det du behöver göra är att ge folk en grundläggande förståelse för vad du föreslår, och sen ge dem länken till e-förslagens webbplats.

Om du marknadsför ditt e-förslag genom e-post, nyhetsgrupper eller diskussionsforum föreslår vi att du lämnar information till i första hand dem du tror har ett direkt intresse för frågan. Det är klart olämpligt att spamma vem som helst med en frågeställning som inte berör dem.

Hur många underskrifter måste ett e-förslag ha?

Det finns ingen begränsning för det maximala antalet underskrifter du kan samla in. Vad som är många underskrifter i ett fall, kan vara få underskrifter i ett annat.

Om ett förslag får mer än 30 underskrifter efter avslutad tid för samling av underskrifter kommer ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Barn- och ungdomsnämnden eller Samhällsbyggnadsnämnden att behandla och besluta om förslaget.

Kommunstyrelsen kommer få en delgivning av de förslag som skickas till någon annan nämnd än Kommunstyrelsen. Vill Kommunstyrelsen fatta ett annorlunda beslut än t ex Socialnämnden, kan Kommunstyrelsen lyfta frågan till Fullmäktige.

E-förslag som får mindre än 30 underskrifter kommer att vara synliga på webbplatsen, men det går inte skriva under dem efter att tiden för samling av underskrifter passerats.

Hur länge tar det att besluta kring ett e-förslag?

Tiden för detta går inte att uppskatta exakt i förväg. Kan bero till exempel på frågans storlek/komplexitet och behovet på utredning. Normalt har Kommunstyrelsen och nämnder sammanträden cirka 6–8 gånger per år. Du bör räkna med att ärendets beredning innan slutgiltigt beslut kan ta minst ett par månader.

Går det att lämna och skriva under e-förslag på papper?

Det går att lämna in och skriva under e-förslag på papper.

Landstinget i Västmanland

Demokratikanalen – ett enkelt sätt att påverka

Landstinget Västmanland är första landstinget i Sverige med att införa en möjlighet att påverka via webben. Så här fungerar det:

- Alla kan lägga förslag – om landstingets verksamheter, till exempel hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och kultur
- Du når de som bestämmer – förslagen går direkt till de politiska partiernas ledare
- Du kan samla namn – bilda opinion, andra kan skriva under ditt förslag
- Alla får svar – politikerna svarar på ditt förslag
- Via Demokratikanalen kan du som medborgare vara med och påverka landstinget Västmanland.

Får vem som helst lägga förslag?

Ja, det spelar ingen roll vem du är.

Finns det andra begränsningar?

Ja, förslaget måste handla om något som Landstinget Västmanland är ansvarigt för, till exempel hälso- och sjukvård, bussresor eller kultur.

Demokratikanalen är inte avsedd för landstingets personalfrågor, eftersom dessa handläggs via andra, redan etablerade, kanaler.

Förslaget får inte heller rikta sig mot enskilda eller grupper av personer, och innehållet måste vara begripligt.

Vad kan jag skriva förslag om?

Allt som rör Landstinget Västmanlands verksamheter, till exempel, hälso- och sjukvård, kollektivtrafik eller kultur. Vill du veta mer om vad landstinget sysslar med, gå in på landstingets webbplats ltv.se.

Vad händer när jag skrivit förslaget?

Du får ett e-postmeddelande om att vi tagit emot förslaget. Senast en vecka senare publiceras det. Om det finns några oklarheter kontaktar vi dig. Det är därför vi vill ha dina kontaktuppgifter.

Hur länge ligger förslaget på webben?

Mellan tre och sex månader. Du bestämmer själv när du fyller i formuläret.

Vem kan skriva under?

Alla som är intresserade.

DEMOKRATIKANALEN

Demokratikanalen startade 2012.

Antal inkomna förslag:

Sedan starten har 46 förslag publicerats.

Exempel på genomförda förslag:

De förslag som inkommit har främst påverkat så att åtgärder har prioriterats högre. Ett exempel är en busslinje som återinförts efter förslag i Demokratikanalen, ett annat förändring av landstingets kuvert.

Vårt bästa råd till de som funderar på att införa e-förslag:

Vikten av förankring hos politikerna – både före och under införandet men inte minst löpande.

Ta fram genomtänkta rutiner för styrning, löpande rutiner och begränsningar, till exempel för hur ett godkänt förslag får se ut. Marknadsföring behövs med jämna mellanrum och ha tålamod.

Den/de som modererar/faciliterar e-förslag lägger i snitt ca 10 timmar/månad på arbetet med systemet. Dock mer än dubbelt så mycket i uppstartsfasen.

Hur får jag andra att skriva under?

Det bestämmer du själv. Du kan prata med dem du känner, skriva insändare, ta upp det i en organisation eller sprida det på Facebook till exempel.

Vilka är det som bestämmer vad som ska hända med mitt förslag?

Alla politiker kommer att läsa de förslag som kommer in. Partiernas gruppleddare sitter i landstingets Demokratiberedning. Det är de som tar emot förslagen. Läs mer här om vad Demokratiberedningen är.

Demokratiberedningens ordförande Denise Norström (S) svarar på alla förslag. Hon får hjälp av de tjänstemän som arbetar med förslagen.

Om ditt förslag får mer än hundra namnunderskrifter blir förslaget ett ärende där hela Demokratiberedningen diskuterar och beslutar hur landstinget ska behandla förslaget. Du får reda på vad som händer med ditt förslag.

E-förslag

Steg för steg

En e-petition eller ett e-förslag är en kort fråga, önskan om åtgärd eller information från en medborgare till kommunen, landstinget eller regionen. Förslaget läggs ut på hemsidan och andra medborgare kan stödja förslaget genom att signera förslaget.

Vår handbok ger en bild av e-petitioner som en metod för medborgardialog för att kanalisera medborgarnas engagemang i den lokala utvecklingen.

På Sveriges Kommuners och Landstings hemsida hittar du mer information om e-förslag/e-petitioner. På www.skl.se/medborgardialog under fliken webb-tv finns filmade inslag där några som deltagit i SKL:s nätverk berättar om sina erfarenheter.

På Sveriges Kommuners och Landstings webbportal www.dialogguiden.se finns mer info om metoden e-förslag samt exempel från några som infört e-förslag.

